

**PROGRAM  
WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY  
w MDK NR 1**

ROK SZKOLNY 2026/2027

*WSTĘP*

Program wychowawczo - profilaktyczny MDK NR 1 scala działania wychowawcze oraz profilaktyczne jako nieodzowny element procesu dydaktycznego. Celem nadrzędnym placówki jest kształcenie i wychowywanie uczestników zajęć w MDK w duchu wartości ogólnoludzkich. Program wychowawczo – profilaktyczny ma na celu koncentrację na każdym młodym człowieku, wyposażenie go w wiedzę i umiejętności niezbędne do życia w społeczeństwie. Program ten nie jest dokumentem zamkniętym, musi ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością dydaktyczno – wychowawczą placówki. Program obejmuje różnorodne działania, realizuje koncepcje wychowania i przeciwdziałania wielorakim zagrożeniom.

*Opracowaniu Programu Wychowawczo – Profilaktycznego towarzyszyły obowiązujące przepisy prawne:*

*Konstytucja RP art. 48, 53, 54, 70, 72,*

*Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.(art. 26),*

*Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 r. (art. 6),*

*Ustawa o Ochronie Zdrowia Psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.,*

*Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,*

*Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,*

*Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.*

*Ustawa z dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – art. 22b i następnie tj. Dz. U. 2023 poz. 1304*

Profilaktyka rozumiana jako zapobieganie występowania niepożądanych procesów i zjawisk określanych jako przejawy patologii życia społecznego i jako system działań wzmacniających lub podtrzymujących różne, pozytywne społecznie postawy uczestników zajęć w toku wychowania, realizowana jest podczas działalności edukacyjnej i profilaktycznych placówki.

Tworzenie Programu Wychowawczo - Profilaktycznego zostało poprzedzone diagnozą uczestników zajęć, nauczycieli, rodziców, ich problemów, możliwości oraz uwarunkowań otoczenia.

Proces wychowawczo - profilaktyczny w naszej placówce koncentruje się na wzmocnieniu czynników chroniących poprzez:

- rozwijanie zainteresowań uczestników oraz przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym (zainteresowania nauką szkolną, zachęcanie do udziału w zajęciach pozalekcyjnych),
- wspomaganie rozwoju moralnego uczniów- poszanowanie norm, wartości i autorytetów (profilaktyka niepożądanych zachowań),
- stworzenie uczestnikom możliwości przynależenia do pozytywnych grup rówieśniczych,
- wspomaganie rodziców w prawidłowym pełnieniu przez nich funkcji wychowawczych (silne więzi z rodzicami),

- ochrona zdrowia psychicznego - zapobieganie zaburzeniom odżywiania, poradnictwo i pomoc w stanach kryzysu psychicznego, zapobieganie przemocy w szkole i w rodzinie uczestników, działania edukacyjno - informacyjne.

### *I POJĘCIE I ZAKRES WYCHOWANIA ORAZ PROFILAKTYKI*

Dyrekcja i nauczyciele MDK nr 1 w sposób świadomy i zamierzony uczestniczą w procesie wychowawczym uczestników zajęć. Współodpowiedzialni za przygotowanie wychowanka do dorosłego życia, tworzą środowisko sprzyjające rozwojowi potencjału młodego człowieka. Celem pracy wychowawczej jest uświadomienie wychowankowi jego zdolności i pokierowanie nim tak, aby wybrał dla siebie najodpowiedniejszą, pozostającą w harmonii z posiadanymi możliwościami i systemem wartości drogę dalszego rozwoju.

Dyrekcja i nauczyciele MDK nr 1 podejmują działania mające na celu ochronę uczestników przed zagrożeniami i reagowanie na już zaistniałe. Obejmuje eliminowanie lub zmniejszanie czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących. Polega na promowaniu zdrowego stylu życia, rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z problemowymi sytuacjami w życiu i wspomaganiu dzieci i młodzieży w dokonywaniu właściwych wyborów. Założenia programu wychowawczo - profilaktycznego są zawarte w programach dydaktyczno - wychowawczych i programach indywidualnych.

### *II WARUNKI REALIZACJI PROGRAMU*

Realizatorami programu są dyrektor, wicedyrektor, koordynatorzy, nauczyciele, zaproszeni specjaliści.

Program wychowawczo - profilaktyczny został zatwierdzony na posiedzeniu Rady Pedagogicznej oraz posiedzeniu Rady Rodziców w MDK nr 1.

### *III CELE PROGRAMU*

#### *CEL GŁÓWNY PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO:*

Bezpieczna placówka, przyjazna uczestnikowi, wspomagająca jego rozwój psychiczny i fizyczny.

#### *CELE SZCZEGÓŁOWE – OPERACYJNE:*

- dbałość o zdrowie psychiczne jako podstawa dobrego rozwoju i zachowania,
- reagowanie na wszelkie przejawy zagrożeń związanych z rozwojem cywilizacji, w tym internetu i cyberprzestrzeni,
- zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego,
- kształtowanie postaw patriotycznych i dbanie o wartości moralne uczestników zajęć,
- kształtowanie właściwych zachowań uczestników i postaw życiowych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w środowisku społecznym,
- motywowanie do zdrowego stylu życia i propagowanie ekologicznego stylu życia,
- zapewnienie możliwości działań artystycznych i ich upowszechnianie.

Adresaci działań wychowawczo - profilaktycznych nabędą należytą wiedzę i umiejętności w trakcie trwania programu.

- placówka propaguje zdrowy styl życia, alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, zachęca do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym placówki,

- uczestnicy uczą się umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz stresem.
- placówka wzmacnia edukację ekologiczną

#### *UCZESTNICY:*

- nabywają praktyczne umiejętności umożliwiające znajomość własnych praw, obowiązków ze szczególnym uwzględnieniem postaw asertywnych wynikających z ról i zadań społecznych, odpowiednie reagowanie w sytuacjach zagrożenia i przymusu,
- integrują się, potrafią współdziałać zarówno z rówieśnikami i osobami dorosłymi,
- poznają przejawy patriotyzmu i pożądane wartości moralne,
- zdobywają wiedzę i nabywają umiejętności dotyczące zdrowia fizycznego, społecznego i psychicznego,
- wykształcają postawy i umiejętności sprzyjające ochronie zdrowia psychicznego,
- rozwijają takie umiejętności interpersonalne jak: chronienie siebie w sytuacjach nacisku grupowego, otwartości, empatii, odreagowania napięć i budowania prawidłowych relacji z ludźmi,
- uczestnicy zajęć w MDK są przygotowani do radzenia sobie z trudnościami wieku młodzieńczego.

#### *RODZICE:*

- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka,
- rodzicom przekazywane są informacje o uzależnieniach i ich wpływie na organizm człowieka, o sposobie ochrony zdrowia psychicznego i fizycznego,
- znają i akceptują program wychowawczo-profilaktyczny proponowany przez placówkę,
- rodzice poznają możliwości i miejsca pomocy dla osób uzależnionych, z zaburzeniami psychicznymi, zaburzeniami zachowania i emocji,
- wspierają nauczycieli i pracowników w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą,
- aktywnie uczestniczą w życiu placówki.

#### *NAUCZYCIELE:*

- oddziałują wychowawczo na wychowanków niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych;
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec wychowanka oraz ujawnionych nałogów,
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo wychowanków podczas pobytu w placówce oraz podczas wyjazdów i wycieczek,
- pomagają rodzicom w rozpoznaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień wychowanków,
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny wychowanków, ich zdolności i zainteresowania,
- inspirować wychowanków do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności,
- kształcą i wychowują wychowanków w duchu patriotyzmu,
- nauczyciel na bieżąco aktualizuje swoją wiedzę z zakresu prawa oświatowego,
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań,
- dążą w swojej pracy do integracji wychowanków wszystkich kół zainteresowań,
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą.

#### *IV STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH*

##### *NAUCZYCIELE:*

- opracowują wskaźniki, formy realizacji i narzędzia do przeprowadzenia programu;
- wykonują zalecenia zawarte w orzeczeniach wydanych przez PPP inne poradnie specjalistyczne;
- podnoszą kwalifikacje i zdobywają nowe umiejętności w zakresie działań profilaktycznych;
- integrują uczestników w różnych strukturach edukacyjno – wychowawczych;
- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji wychowanka w grupie;
- wyposażają wychowanków w umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach;
- realizują zadania w zakresie profilaktyki we współpracy z rodzicami

##### *DYREKTOR, WICEDYREKTOR W MDK1:*

- monitorują pracę nauczycieli w zakresie wychowania i profilaktyki;
- inicjują i prowadzą działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- wspierają nauczycieli w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej kierując do specjalistów;
- diagnozują sytuacje wychowawcze w placówce w celu rozwiązywania problemów w ramach pełnionego nadzoru pedagogicznego;
- podejmują działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów wychowanków;

##### *RODZICE:*

- współpracują z nauczycielami w zakresie podejmowanych działań wychowawczych i profilaktycznych;
- korzystają z pomocy i wsparcia dyrekcji, nauczycieli w zakresie wychowania i profilaktyki;
- rodzice są zaznajomieni ze Statutem Placówki, podstawowymi regulaminami, programem wychowawczo - profilaktycznym.

#### *V STRATEGIE, FORMY I METODY REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PROGRAMU*

Założenia programowe realizuje się w szczególności przy pomocy:

- strategii informacyjnych : pogadanki, prelekcje, prezentacje,
- strategii edukacyjnych : realizacja znanych programów edukacyjno – profilaktycznych, gry i zabawy dydaktyczne, uroczystości w placówce,
- strategii działań alternatywnych: koła zainteresowań, wycieczki, zajęcia i zawody sportowe,
- konkursów, projekcji filmów, pokazów, quizów, happeningów poświęconych tematyce prozdrowotnej,
- zebrań i rozmów indywidualnych z rodzicami,
- szkoleń nauczycieli w zakresie profilaktyki prozdrowotnej i uzależnień,
- konsultacji i porad dla rodziców i uczestników zajęć,

#### *VI CZYNNIKI CHRONIĄCE PRZED ZACHOWANIAMI DESTRUKCYJNYMI*

- pozytywne relacje z dorosłymi (nauczycielami, rodzicami),
- poprzez zajęcia z komunikacji interpersonalnej,
- rozwijanie zainteresowań wychowanków oraz przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym (zainteresowanie nauką szkolną i zachęcenie do udziału w zajęciach pozalekcyjnych),

- wspomaganie rozwoju moralnego wychowanków – poszanowanie norm, wartości i autorytetów (profilaktyka niepożądanych zachowań),
- stworzenie wychowankom możliwości przynależenia do pozytywnych grup rówieśniczych,
- wspomaganie rodziców w prawidłowym pełnieniu przez nich funkcji wychowawczych (silne więzi z rodzicami),
- ochrona zdrowia psychicznego poprzez zwiększenie integracji osób z zaburzeniami psychicznymi.

#### *VII SPODZIEWANE EFEKTY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH.*

Wzrost wiedzy wśród uczestników i ich rodziców na temat przemocy, uzależnień, oraz przeciwdziałanie im.

Utrwalenie nawyków w zakresie higieny osobistej i higienicznego stylu życia uczestników.

Wychowankowie nauczą się pozytywnych zachowań oraz właściwego postrzegania i rozumienia ludzi.

Wychowankowie będą umieli dokonywać wartościowych moralnie wyborów.

Utrwalanie właściwych relacji między środowiskiem rodzinnym, szkolnym i pozaszkolnym.

#### *VIII EWALUACJA PROGRAMU*

Podsumowanie efektów realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego dokonuje się na posiedzeniach Rady Pedagogicznej. Ocenę realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego dokonuje się za pomocą narzędzi stosowanych w ramach nadzoru pedagogicznego placówki: sprawozdania z realizacji planów pracy, obserwacje, zapisy w dokumentacji, badania ankietowe, ich analiza i wnioski, współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym, udział w formach doskonalenia zawodowego w zakresie wychowania i profilaktyki, realizacja problematyki prozdrowotnej przez nauczycieli w placówce, w tym w szczególności przestrzeganie przepisów bhp.

#### *IX LITERATURA*

1. Dudziak U., Wychowanie w klasie szkolnej, Warszawa 2002r.
2. Chomczyńska – Miliszkiewicz M., Pankowska D., Polubić szkołę, Warszawa 1995r.
3. Paziowie B.G., Szkolny program profilaktyki, Kraków 2002r.
4. Kosińska E., Zasady konstruowania szkolnego programu profilaktyki, Kraków 2002r.
5. Siudem I., Szkolne programy profilaktyczne, Lublin
6. Sadowska E., Lekcje wychowawcze kl. I, II, III, Warszawa
7. Hamer H., Bliżej siebie, Warszawa 2001r.